

חלק פרק אחד עשר סנהדרין

צה.

תורה אור

1. צהלי קולך בת גלים הקשיבי לְשֵׁחָ עֲנִיהַ יִשְׁעֵיהוּ י ל
2. דברי יְמִינֵהוּ בן חלקיהו מן הַבְּנִיּוֹת אֲשֶׁר בְּעֵתוֹת אֲרָץ בְּנִימָן ירמיהו א א
3. גור אֲרִיָּה יְהוּדָה מִסְרָף בְּנֵי עֲלִית פָּרַע רָבִץ בְּאֵרֶיָה וּבְלִבְיָא מִי יְקִמְנָה: בְּרֵאשִׁית מַט ט
4. יוֹרֵד שְׂמִינֹן אֲבִיו אֲמָנוּ תִּמְנָתָה יְהָבָא עַד כְּרַמֵי תִּמְנָתָה וְהָבֵא כְּפִיר אֲרִיָּוֹת שֶׁאֵין לְקָרָאוֹ: שׁוֹפְטִים י ד ה
5. מִשָּׂא בְּהִמּוֹת נָגַב בְּאֲרָץ צָרָה וּבְגִזְיָה לְבִיָּא לְיֵשִׁי מִדָּם אֲפִיעָה וּשְׂרָף מִעוֹפֵף יִשְׂאוּ עַל בְּהֵמָה עֲרִים חִלְהֵם וְעַל דְּבַשֵּׁת גְּמִלִים אוֹצְרֵהֶם עַל לֶם אֵל יוֹעִילָה: יִשְׁעֵיהוּ ל ו
6. עַל שְׁחַל עוֹתָן הַתְּרִךְ תִּרְמַס כְּפִיר וְחִנֵּן: תְּהִלִּים צ א יג
7. לֹא הִרְדִּיבֶהָ בְּנֵי שְׂחִץ לֹא עָרָה עֲלֵיו שְׁחַל: אִיּוֹב כ ח כ
8. עוֹד הַיּוֹם בְּנֵב לַעֲמֹד יִנְפֹץ יָדוֹ הֵר בַּת צִיּוֹן בְּעֵת יְרוּשָׁלַם: יִשְׁעֵיהוּ ל ב
9. וְהִיד בְּלִלְקָה הַהוּא וַיֵּצֵא מִלֶּאךָ יָדוֹ בְּמִתְחַנֵּה אֲשׁוּר מֵאֵה שְׂמוֹנִים וְחֲמִשָּׁה אֶלֶף וַיִּשְׁכַּיְמוּ בְּבֶקֶר וְהָבֵה בְלֶם פְּגָרִים מְתוּיִם: מְלִכִים ב י ט לה
10. וַיִּשְׁבִּי בְּנֵב אֲשֶׁר בִּילִידֵי תְּרַפָּה וּמִשְׁקֵל קִינֹו שְׁלֹשׁ מֵאוֹת מִשְׁקֵל נִחְשֶׁת וְהוּא חֲגוּר תְּרַפָּה וַיֵּאמֶר לַהֲבוֹת אֶת יָדוֹ: שְׁמוּאֵל ב כ א טו
11. תְּרַחֲבֵב עֲרֵי תַחְתֵּי וְלֹא מַעֲרֹד קִרְקֵי: תְּהִלִּים יח לו
12. אִם תִּשְׁכַּחֵן בֵּין שְׂפָתַיִם בְּנֵפִי יִזְנֶה נַחֲפָה בְּכִסֵּף וְאֲבִירוֹתַיָּה בִּירְקֵקֶרֶק תְּרַדֵּן: תְּהִלִּים סח יד
13. וַיִּעֲוֹר לוֹ אֲבִישֵׁי בֵן צְרִיָּה וְיָן אֶת הַפְּלִשְׁתִּי וְיִמְתִּירוֹ אֲזוּ שְׁבַעֵנוּ אֲנִישֵׁי יָדוֹ לוֹ לְאִמֵּר לֹא תִצָּא עוֹד אֲתָנוּ לְמַלְחָמָה וְלֹא תִכְבַּה אֶת נַר יִשְׂרָאֵל: שְׁמוּאֵל ב כ א יז
14. וְאָבִיא הַיּוֹם אֶל הָעֵינַן וְאָמַר יָן אֵלֶיָּה אֲדִינִי אֲבָרְהָם אִם יִשָּׁר נָא מַצְלִיחַ דְּרַכֵּי אֲשֶׁר אֲנִי בְּחַלְקֵי עֲלִיָּה: בְּרֵאשִׁית כ ד כב

לשון פרסי קריטא. ל"א כפר הוא: קמטיא. הכניעו תחת הכד של זמיס וימיז עלה למעכו: מכא ליה ארעא מוסוטיא. נתרככה הארץ מתחמיו ולא הזיקו. ל"א מכא נשפלת כעין גומא והיתה מגינה עליו: זארבע גריזי דמיא. זארבע סאין של מיס. ל"א זארבע כורא דמיא זד' ט' נדות של מיס: איטריף קמטיא.

היתה טורפת ומחזקת עמלה וממרטת כנפיה והומה ומלערת: קפלה ליה ארעא. כמו לא תקפוץ (דברים טו). נתקלרה הארץ והגיע מהרה לארץ פלשתיים: לערפה אימיא. דישיצי: נוולה. עווה: כד חויסיה. ערפה לאזיצי סברה למקטליה זאומה פלך שהיה צדה ולא נגע צו: אמרה ליה. לאזיצי איימי לן ההוא פלך דנפל לפניך: ה"ג פסקיה זריש מוחה וקטלה. השלך אזיצי הפלך לראשה ומתה: פסקיה לדוד לעילא. זרקו כלפי מעלה: ודן ליה. נען תחמיו חניטו זקרקע כדי שיפול עליו וימות: ונימא איהו. דוד עלמנו לימא סס: אין חזוה. אין דעמו מכוונת לומר השס. והשתא ניצל דוד והשליכו השס זרקו והלכו אזיצי ודוד וחזרו להס: אמר ליה. אזיצי לדוד: ומאי זעיס כהא. למה זלמ כאן: אמר ליה. הקצ"ה אמר לי רלוך שיכלה זרעך או תמסר זיד אויזין והכי אהדרי ליה מוטב שאפול זיד אויב: אמר ליה אפיך זלוסוד. הפוך תפלתך ואמור לפניו מוטב יכלה זרעך ולא תמסר זיד אויב דמה לך זלעע זניך: זר כדך קירא לצוון וזא לא תצטער. משל עזור זתפלתך להפכה: והוה קא רדוף זתריסו. והס זורחין שהיה קרוב לארץ פלשתיים: וזי מעו קוצי. לאותו כפר ששמו קוצי שנין א"י לארץ פלשתיים: אמרי קוס זיה. אמרו זה לזה עמוד כנגדו ואל תזרח ונגנו ולכן נקרא קוצי. אינהו הו זקיא"י זשמות הכפרים ועדיין הו מפחדין וזורחין: זי מטא זי פרי. סס מקוס: אמרו זין סרי גוריון. זתמיהא: זקנזא. שהרגנו: וזא

זרעך או תמסר ביד אויב אמר לפניו רבוננו של עולם מוטב אמסר ביד אויב ולא יכלה זרעי יומא חד נפק^א לזשכור בזאי אתא שטן ואדמי ליה כמביא פתק ביה גירא ולא מטייה משכיה עד דאמטייה לארץ פלשתיים כדחזייה ישבי בנוב אמר היינו האי דקטליה לגלית אחי כפתיה קמטיא אותביה ושדייה תותי בי^ז בדייא אתעביד ליה ניסא מכא ליה ארעא מתותיה היינו דכתיב^י תרחיב צעדי תחתיו ולא מעדו קרסולי ההוא יומא אפניא דמעלי שבתא הוה אבישי בן צרויה הוה קא חייף רישיה בד' גרבי דמיא חזינהו כתמי דמא איכא דאמרי אתא יונה איטרדיף קמיה^ט אמר^כ כנסת ישראל ליונה אימתילא שנאמר^{יב} כנפי יונה נחפה בכסף שמע מינה דוד מלכא דישראל בצערא שרי אתא לביתיה ולא אשכחיה אמר^{יג} תנן אין רוכבין על סוסו ואין יושבין על כסאו ואין משתמשין בשרביטו בשעת הסכנה מאי אתא שאיל בי מדרשא אמרו ליה בשעת הסכנה שפיר דמי רכביה לפרדיה וקם ואול קפצה ליה ארעא בהדי דקא מסגי חזייה לערפה אמיה דהוות נולא כי חזייה פסקתה לפילכה שדתייה עילוייה סברא למקטליה אמרה ליה עלם אייתי לי פלך פתקיה בריש מוחה וקטלה כד חזייה ישבי בנוב אמר השתא הוו בי תרין וקטלין לי פתקיה לדוד לעילא ודן ליה לרומחיה אמר ניפול עלה ונקטל אמר אבישי השם אוקמיה לדוד בין שמיא לארעא^{יד} ונימא ליה איהו אין חבוש מוציא עצמו מבית האסורין א"ל מאי בעית אתא א"ל הכי אמר לי קודשא בריך הוא והכי אהדרי ליה א"ל אפיך צלותיך בר בוך קירא לזיבון ואת לא תצטער א"ל אי הכי סייע בהדן היינו דכתיב^{טז} ויעזור לי אבישי בן צרויה אמר רב שיעזרו בתפלה אמר אבישי שם ואחתיה הוה קא רדוף בתרייהו כי מטא קובי אמרי קוס ביה כי מטא בי תרי אמרי בתרי גוריון קטלוה לאריא אמרי ליה זיל אשתכח לערפה אימיק בקיבורא כי אדכרו ליה שמא דאימיה כחש חיליה וקטליה היינו דכתיב^{יז} אז נשבעו אנשי דוד לו לאמר לא תצא עוד למלחמה ולא תכבה את נר ישראל ת"ר שלשה קפצה להם הארץ אליעזר עבד אברהם ויעקב אבינו ואבישי בן צרויה הא דאמרון אליעזר עבד אברהם דכתיב^{יח} ואבוא היום אל העין למימרא דההוא יומא נפק יעקב אבינו דכתיב

עניה ענסות. (כמו עניה) כ' כלומר זכאיות ירמיה הענתומי היא שעתידה לזכ על זכוכד נזר שמתסר ירושלים זידו: ארי כפיר וכו'. וזכוכתא אחרימיש מפורש למה נקראו לו כל השמות הללו: אי הכי. דכולי קרא זחלי קולך^{יט} לא מחושבנה הוא א"כ ליכא אלא תשע מסעות

הוא עוד היום לאו מחושבנה נמני הוא. ומתוך עזרו מעברה תרמי אינון עזרו חד מעברה חד ואיכא עשר מסעות: אוסו היום נסטייר מעונה של נוב. דמפני עון^כ שהיה להס לישראל על שנהרגו כהני נוב קבע הקצ"ה העונש עד אותו היום ואותו יום זלזד נשתייר מומן העונש ואילו היה נלחם צירושלים זאומה היום היה כזשה והכי משמע קרא עוד היום אותו יום העמידו לנסחריז על ירושלים זעון נוב: סגא זחד יומא. והיינו י' מסעות שנסע אותו היום: שדו ליה. לנסחריז: זנסחרי. תחמיו טפ"ט זלע"ז עד שראה ירושלים כולה: עלה וקס ומניד זרישיה. עליה עמד והיה מניד זלראשו: נשדי זיה ידא האידינא. נלחם זבה עתה: זתמיסו. תמה הוא להחמיל היום משום חולשא דלורחא. ל"א תמהיתו נתיגעסו ודומה ליה ט' זנסחריז) אימתה למיתב: גולמו הרג. חתיכה של חומה. לשון פרסי. אכן רעועה מן החומה ונזקעה: זם דינא זנול דינא. כיון של דינא זנול הריז וכן מפני שלא נכזשה צו זיוס לא הללח ממחרת: וישזי זנוב. איידי דאיירי לעיל זאומה יוס זשנשתייר מעונה של נוב נקט הכא וישזי זנוב זשז על עסקי נוב: הרפה. היינו ערפה: משקל קינו. מתרגמינן מתקל סופינייה: והוא חגור חרפה. והוא אסיר איספניקי חדמא: נטרד דואג האדומי. סספר לשון הרע על דוד שנתקנא צו שאול ולפי שקבל אחימלך את דוד זנוב אמר ליה שאל סוז זפגע זכהני ה' נמלא שעל ידך נהרגו ואתה נכשלו וזחטא זה נהרג שאול ושלשת זניו זתלחמת פלשתיים: שזר זיואי.

זרעך או תמסר ביד אויב אמר לפניו רבוננו של עולם מוטב אמסר ביד אויב ולא יכלה זרעי יומא חד נפק^א לזשכור בזאי אתא שטן ואדמי ליה כמביא פתק ביה גירא ולא מטייה משכיה עד דאמטייה לארץ פלשתיים כדחזייה ישבי בנוב אמר היינו האי דקטליה לגלית אחי כפתיה קמטיא אותביה ושדייה תותי בי^ז בדייא אתעביד ליה ניסא מכא ליה ארעא מתותיה היינו דכתיב^י תרחיב צעדי תחתיו ולא מעדו קרסולי ההוא יומא אפניא דמעלי שבתא הוה אבישי בן צרויה הוה קא חייף רישיה בד' גרבי דמיא חזינהו כתמי דמא איכא דאמרי אתא יונה איטרדיף קמיה^ט אמר^כ כנסת ישראל ליונה אימתילא שנאמר^{יב} כנפי יונה נחפה בכסף שמע מינה דוד מלכא דישראל בצערא שרי אתא לביתיה ולא אשכחיה אמר^{יג} תנן אין רוכבין על סוסו ואין יושבין על כסאו ואין משתמשין בשרביטו בשעת הסכנה מאי אתא שאיל בי מדרשא אמרו ליה בשעת הסכנה שפיר דמי רכביה לפרדיה וקם ואול קפצה ליה ארעא בהדי דקא מסגי חזייה לערפה אמיה דהוות נולא כי חזייה פסקתה לפילכה שדתייה עילוייה סברא למקטליה אמרה ליה עלם אייתי לי פלך פתקיה בריש מוחה וקטלה כד חזייה ישבי בנוב אמר השתא הוו בי תרין וקטלין לי פתקיה לדוד לעילא ודן ליה לרומחיה אמר ניפול עלה ונקטל אמר אבישי השם אוקמיה לדוד בין שמיא לארעא^{יד} ונימא ליה איהו אין חבוש מוציא עצמו מבית האסורין א"ל מאי בעית אתא א"ל הכי אמר לי קודשא בריך הוא והכי אהדרי ליה א"ל אפיך צלותיך בר בוך קירא לזיבון ואת לא תצטער א"ל אי הכי סייע בהדן היינו דכתיב^{טז} ויעזור לי אבישי בן צרויה אמר רב שיעזרו בתפלה אמר אבישי שם ואחתיה הוה קא רדוף בתרייהו כי מטא קובי אמרי קוס ביה כי מטא בי תרי אמרי בתרי גוריון קטלוה לאריא אמרי ליה זיל אשתכח לערפה אימיק בקיבורא כי אדכרו ליה שמא דאימיה כחש חיליה וקטליה היינו דכתיב^{יז} אז נשבעו אנשי דוד לו לאמר לא תצא עוד למלחמה ולא תכבה את נר ישראל ת"ר שלשה קפצה להם הארץ אליעזר עבד אברהם ויעקב אבינו ואבישי בן צרויה הא דאמרון אליעזר עבד אברהם דכתיב^{יח} ואבוא היום אל העין למימרא דההוא יומא נפק יעקב אבינו דכתיב

- א) י"א דאמרו מלורחא,
- ב) זילקוט ישעיה סי' י' חתא קלז זנוסחא אחרת ועי' עוד זענין עין גלמהיג' א) זנין זענין עין עין שזר זואי פי יפה זלריוסו' ד) י"א סדייא, ה) זכוכת ע: זבת מט. קל גיטן מה' א) ו לעיל כב, ז) זכוכת ה: ח) זכוכת ע: זבת מט. ט) זלר"ש משל תתקנא זשס מדרש' י) זשעיה י' ז) זש"ל מ"ז, ט) זש"ל: זנול, ט) זכות. זש"ל, ט) זש"ל: זדק.

גליון הש"ס
נב' אפר בני' ליונה אימתיל. עין מ"י סוף פסק ד' מיתות:

לעוי רש"י
טפ"ט [טפ"ד]. שטיח.

מוסף רש"י
ואבוא היום אל העין. היום ילמתי והיום זלמתי מכלן קפצתי לו הארץ (בראשית כ ד מב).